

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Філософський факультет
Кафедра теорії та історії політичної науки

Затверджено
на засіданні кафедри теорії та історії
політичної науки філософського факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 31 серпня 2022 р.)
Завідувача кафедри - д-р політ.н., доц.
Шипунов Г. В.

Силабус з навчальної дисципліни
«Контекстуальні особливості дискурсу свободи»,
що викладається в межах ОПІ першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти для здобувачів з спеціальності
052-політологія
2019 рік вступу

Львів 2022 р.

Назва курсу	Контекстуальні особливості дискурсу свободи
Адреса викладання курсу	м. Львів, Львівський національний університет імені Івана Франка, вул. Університетська 1, 79000
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Філософський факультет, кафедра теорії та історії політичної науки
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	05 Соціальні та поведінкові науки; 052 «Політологія»
Викладач (-і)	Вдовичин Ігор Ярославович, доктор політичних наук, професор, професор кафедри теорії та історії політичної науки
Контактна інформація викладача (-ів)	vdovychyn.i@gmail.com ; igor.vdovychyn@lnu.edu.ua (032) 239-44-62 Сторінка викладача: https://filos.lnu.edu.ua/employee/vdovychyn-i-ya Місце знаходження: Львів, Львівський національний університет імені Івана Франка, вул. Університетська 1, ауд. 204
Консультації по курсу відбуваються	Щопонеділка, 15.00-17.50 год.(філософський факультет, кафедра кафедри теорії та історії політичної науки, ауд. 204 У день проведення лекцій/семінарських занять. Також можливі он-лайн консультації через засоби віддаленого відео- й аудіозв'язку та емейлінг на електронну адресу викладача
Сторінка курсу	https://filos.lnu.edu.ua/course/kontekstualni-osoblyvosti-dyskursu-svobody
Інформація про курс	Курс «Контекстуальні особливості дискурсу свободи» складено для здобувачів ступеня бакалавра за спеціальністю - 052 «Політологія». Вибіркова дисципліна циклу професійної та практичної підготовки. Предметом вивчення навчальної дисципліни є вивчення історичного розвитку свободи та генеза історичних підходів до трактування свободи у відповідності до контексту політичної практики, соціально-економічних та історичних умов. Також у структуру предмету включається цілеспрямована робота над вивченням спеціальної літератури, активної

	роботи на семінарських заняттях, самостійної роботи та виконання поставлених завдань. Дисципліна викладається у 8 семестрі для 4-го курсу і завершується заліком. В обсязі 3,5 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація курсу	Навчальна дисципліна «Контекстуальні особливості дискурсу свободи» спрямована на аналіз основних теорій особистої і політичної свободи, висвітлення особливості політологічного підходу до понять «свобода» та «дискурс». Визначення критеріїв реалізації свободи у контекстуальному середовищі політичної реальності, шляхів подолання обставин, що обмежують свободу, із врахуванням контекстуальних особливостей тієї чи іншої епохи, які накладають об'єктивні бар'єри на ті чи інші її прояви. Розкриття контекстуальних особливостей дискурсу свободи в історико-політичній практиці українського суспільства. Подається практика використання в різних країнах і на різних історичних етапах ідей свободи в умовах управління, яке вимагає дисципліни, ієрархічності, і суспільствах, зорієнтованих на історично обумовлену гнучкість управління, ту чи іншу міру плюралізму та їх ефективність.
Мета та цілі курсу	Метою навчальної дисципліни є ознайомлення студентів з уявленнями про свободу людини як теоретичний концепт та контекстуальні особливості її дискурсу у взаємозалежності до соціально-економічного та природного середовища. Виявлення суті, принципів, цінностей та практики реалізації свободи людини в системі владних відносин і приватного життя. Визначення проблем та небезпек викликаних як жорстким запереченням людської свободи так і відкиданням небезпек що постають із заперечення певних стримуючих інструментів – політичних та морально-культурних, а також шляхів підтримки свободи та раціонального застосування для підвищення ефективності управління. Розкрити характер взаємозв'язку та взаємовпливу свободи і політики в глобалізованій, інформатизованій, із розмитими культурними традиціями сучасній людській цивілізації.
Література для вивчення дисципліни	Основна література: 1. Аг А. «Порівняльна революція» і перехід до демократії у Центральній та Південній Європі// Політологічні читання. – 1992. - №3. 2. Арндт Ханна. Джерела тоталітаризму. – 2-е вид. / Ханна Арндт; Пер. з англ. – Київ: ДУХ І ЛІТЕРА, 2005. – 584 с.

3. Арістотель. Політика. / Пер. з давньогрец. та передм. О. Кислюча / Арістотель. – К.: Основи, 2000. – 239 с.
4. Арон Р. Мир і війна між націями : пр. з фр. / Реймунд Арон. – К. : МП «Юніверс», 2000. – 686 с.
5. Бек Ульрих. Влада і контр влада у добу глобалізації. Нова світова політична економія / Ульрих Бек.; пер. з нім О. Юдіна. – Київ: Ніка-Центр, 2011. – 408 с.
6. Баберовскі Йорг. Червоний терор. Історія сталінізму / Пер. з нім. / Йорг Баберскі. – К.: К.І.С., 2007. – 248 с.
7. Берлін І. Чотири есе про свободу / Пер. з англ.. – К. 1994.
8. Валіцький А. Марксизм і стрибок у царство свободи. Історія комуністичної утопії / Анджей Валіцький; [пер. з польск. Д. Андрухів]. – К. : Всесвіт, 1999. – 509 с.
9. Вдовичин І.Я. Правоутворення в умовах глобалізації: теоретико-історична традиція та новації / І.Я. Вдовичин, М.І. Голинська, А.Б. Медвідь. – Львів: Видавництво Львівського торговельно-економічного університету 2017. – 252 с.
10. Вдовичин І.Я. Свобода особи в правій українській політичній думці (20–30 рр. ХХ ст.): монографія. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2010. – 512 с.
11. Вдовичин І.Я. Феномен громадської думки – філософсько-соціологічний аспект / І.Я. Вдовичин, О. З. Кендус // Гілея. Науковий вісник. – Київ. – 2019. - Випуск 141 (№2). Ч. 2. Філософські науки. – С. 18-22.
12. Вдовичин І.Я. Творення сучасної української державності і В. Липинський / І.Я. Вдовичин // Збірник матеріалів наукової конференції присвячена 135-й річниці від дня народження В'ячеслава Липинського. Луцьк, 24-25 квітня 2017 р. / за ред В.І. Бортнікова, В.В. Бусленка. А.Г. Шваба. – Луцьк : Вежа-Друк, 2017. – 192 с. – С. 102-112.
13. Вдовичин І.Я. Ю. Липа про геополітичні виклики / І.Я. Вдовичин // Десяті Липівські читання: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (24-25 вересня 2020 р.) / ред. С. Кучеренко. Івано-Франківськ: ІФНМУ. – 208 с. (С. 181-185).
14. Вдовичин І.Я. Оцінка діяльності ЄС щодо зміцнення демократії в державах-учасницях останніх «хвиль» розширення / І. Вдовичин, Н. Хома // Гуманітарні візії. – 2021. Випуск 7.- №1. – С. 10-16.
15. Вдовичин І.Я. Формування комплексної міграційної політики як умова забезпечення стабільності країн

ЄС / І.В. Вдовичин, Н.М. Наумкіна // Політикус. Науковий журнал. Випуск 2. 2019. Одеса.

Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського. – С. 22-27.

16. Вивід прав України : [зб. документів та матеріалів провід. держ. і політ. діячів України] . – Львів : МП «Слово», 1991. – 126 с.
17. В'ятрович В. Нотатки з кухні «переписування історії». —Київ: Наш Формат, 2021.
18. В'єйорка М. Віднайдена сенсу. Суб'єкт перед лицем глобалізації. Київ. 2017. 288 с.
19. Габермас Ю. Структурні перетворення у сфері відкритості. – Львів, 2000. – 318 с.
20. Гаек Ф. А. Конституція свободи / Пер. з англ. Мирослави Олійник та Андрія Королишина ; Фрідріх А. Гаек . – Львів : Літопис, 2002. – 556 с.
21. Гаек Фрідріх А. Істинний смисл демократичного ідеалу / Фрідріх А. Гаек // Демократія: Антологія / Упоряд. О. Проценко. – Київ: Смолоскип, 2005. – С. 432-434.
22. Гантінгтон Семюел. Політичний порядок у мінливих суспільствах / пер. з англ. Тарас Цимбал. – Київ : Наш формат, 2020. – 448 с.
23. Гнатюк Оля. Відвага і страх / пер. з польської М. Боянівської. Видання третє. К. : Дух і Літера, 2017. – 496 с.
24. Гьофе Г. Демократія в епоху глобалізації. К. : ППС, 2007. 425 с.
25. Даймонд Дж. Зброя, мікроби і харч: Витоки нерівності між народами / Дж. Даймонд ; пер. з англ. та наук. ред. Т. Цимбал. – Київ: Ніка-Цент, 2012. – 488 с.
26. Дейвіс Н. Європа: Історія / Норман Дейвіс ; пер. з англ. П. Таращук, О. Коваленко. – Київ: Основи, 2000. – 1464 с.
27. Демократія. Антологія / упорядник О. Проценко. К. : Смолоскип, 2005. 1104 с.
28. Донскіс Л. Збережена ідентичність і сучасний світ / Л. Донскіс. – К. : Факт, 2010. – 312 с.
29. Енциклопедія постмодернізму / [наук. ред. О. Шевченко]. – К.: Основи, 2003. – 503 с.

30. Історія політичної думки : підручник / за заг.ред. Хоми Н.М. [І.В. Алексеєнко, Т.В. Андрущенко, О.В. Бабкіна, та ін.]. – Львів: Новий Львів-2000, 2016 р. – 1000 с.
31. Історія політичної думки України : підручник / за заг. ред. Н.М. Хоми; [І. Вдовичин, І. Вільчинська, Є. Перегуда та ін.] – Львів: Новий Львів-2000, 2017 р. – 632 с.
32. Кельман М. Десять засад демократії//Право України. – 1996. - №8.
33. Кін Джон. Громадянське суспільство. Старі образи, нове бачення./ Пер. з англ.. О. Греценко. К.: К.І.С. АНОД, 2000. – 191с.
34. Конончук С., Ярош О. Розвиток демократії в Україні: 1999 рік. – К. 2000.
35. Корнієнко В. Республіка, яку ми обираємо: ідеальна політика чи політичний ідеал? // Віче. – 2000. - №10.
36. Крістол Ірвін. Капіталізм, соціалізм, нігілізм / Ірвін Крістол // Консерватизм: Антологія / Упоряд. О.Проценко, В.Лісовий [Текст]. – Київ: Смолоскип, 1998. – С. 212-226.
37. Латигіна Н. Основні критерії, принципи та рівні здійснення демократії //Політичний менеджмент. 2009. №3. С. 81-91.
38. Лок Дж. Два трактати про врядування / Джон Лок; пер. з англ. Олександр Терех, Ростислав Димерець. – Київ: Основи, 2001. – 264 с.
39. Міл Джордж Стюарт. Про свободу: Есе / Джордж Стюарт Міл. – Київ: Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2001. – 463 с.
40. Моріс Ян. Чому Захід панує – натепер / Оповіді з історії та що з них впливає щодо майбутнього. Видання друге. К. : ТОВ «Видавництво “КЛЮ”», 2018. 784 с.

41. Невичерпність демократії. Видатні діячі минулого й сучасності про вільне демократичне суспільство і права людини. – К. 1994.
42. Основи демократії : підручник для студентів вищих навчальних закладів / за заг. ред. А. Ф. Колодій. Третє видання, оновлене і доповнене. Львів : Астролябія, 2009. 832 с.
43. Політологічний енциклопедичний словник / Упорядник В.П.Горбатенко; За ред. Ю.С.Шемшученка, В.Д.Бабкіна, В.П.Горбатенька. – 2-е вид., доп. і перероб. – К.: Генеза, 2004. – 736с.
44. Поппер К. Відкрите суспільство та його вороги. Т. 1. / Перекл. з англ. О. Коваленка / Карл Поппер. – Київ: Основи, 1994. – 444 с.; Т. 2. — К.: Основи, 1994. – 494 с.
45. Свобода як цивілізаційний принцип. Удвох книгах. Книга 1. Класичні концепції свободи та цивілізації у західноєвропейській філософській та політологічній традиціях: колективна монографія / [В.М. Денисенко, І.Ю. Остапець, Ю.О. Привалов]. – Київ-Львів : Ліга-Прес, 2016. – 232 с.
46. Свобода як цивілізаційний принцип. Удвох книгах. Книга 2. Історичні форми політичної свободи : антропологічний та інституційний виміри: колективна монографія / [В.М. Денисенко, В.І. Климончук, Ю.О. Привалов]. – Київ-Львів : Пролстір-М, 2017. – 492 с.
47. Складові демократії / Пер. з нім.; За ред. Д.Геттінг, В.Д. Міхаелі. – К. 1993.
48. Спіноза Б. Богословсько-політичний трактат / Бенедикт Спіноза ; пер. з лат. В. Литвинова ; вст. слово В. Литвинова. – Київ: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2003. – 237 с.
49. Токвіль А. Про демократію в Америці. Київ, 1999. 590 с.
50. Тоффлер А. Третя хвиля. – Київ: Вид. дім «Всесвіт», 2000. – 480 с.
51. Трипольский В. О. Тернисті шляхи демократії: спроба політологічного аналізу// Український історичний журнал. – 1994. - №6.

52. Турен А. Тернистий шлях демократії // Кур'єр ЮНЕСКО. – 1990. - №10.
53. Шаап С. Мстива отрута: ріст невдоволення / Сібе Шаап ; пер. з нід. С. Святенко – К. : Вид-во Жупанського, 2015. – 22 с.
54. Шумпетер Йозеф А. Капіталізм, соціалізм і демократія/ Пер. з англ. В. Ружицького та П. Тарашука. – К.: Основи, 1995.- 528с.
55. Фукуяма Френсіс. Витоки політичного порядку. Від прадавніх часів до Французької революції / пер. з англ. Роман Корнута. – 2-ге вид. – Київ : Наш формат, 2019. – 57 6 с.
56. Vdovychyn Ihor Illiberal Democracy as a Result of Liberal Democratic Regression in Central and Eastern European Countries / Nataliya Khoma, Vdovychyn Ihor. // European journal of transformation studies 2021 vol. 9, no. 1 – p. 58-71. Web of Science.

Додаткова література:

57. Андреа Граціозі. Війна і революція в Європі, 1905-1956 рр./Пер. з іт. М.Прокопович, Передм. А.Граціозні. – К.: Вид-во Соломії Павличко “Основи”, 2005. – 350.
58. Конституція України. – К.: Україна, 2021.
59. Короткий оксфордський політичний словник/ Пер. з англ.; За ред. І.Макліна, А.Макмілана. – К. :Вид-до Соломії Павличко “Основи”, 2005. – 789с.
60. Липинський В. Релігія і Церква в історії України. – К.: ПБП «Фотовідеосервіс», 1993.
61. Лисяк-Рудницький І. Історичні есе. Т.1,2. – К.: Основи, 1994.
62. Монтень Мішель. Проби. – Книга перша./ Пер. з фр. – ДУХ І ЛІТЕРА, 2005, - 356с.
63. Тейлор Ч. Джерела себе./ Пер. з англ.. – К.: Дух і літера, 2005. – 695с.

64. Тойнбі Арнольд. Дослідження історії. Том 1 / пер. з англ. В. Шовкуна. Київ. Основи, 1995. 614 с.; Том 2 / пер. з англ. В. Митрофанова, П. Таращука. Київ. Основи, 1995. 402 с.
65. Рікер П. Ідеологія та утопія./ Пер. з англ.. – К.: ДУХ І ЛІТЕРА, 2005. – 386с.
66. Сучасна політична філософія. Антологія. – К.: Основи, 1998
67. Фукуяма Френсіс. Людська природа і відновлення соціального порядку./ Пер. з англ.. В.Дмитрика. – Львів: Кальварія, 2005. – 380с.
68. Digital Democracy: Policy and Politics in the Wired World. – Toronto, Oxford, New York, 1998.
69. Vdovychyn Ihor. Entwertung der Bürgerrechte und der politischen Rechte und Freiheiten unter den Bedingungen des Autoritarismus in Weißrussland und Russland (Принаження громадянських прав і політичних прав і свобод в умовах авторитаризму в Білорусі та Росії) / N. Khom., I. Vdovychyn // Історико-політичні проблеми сучасного світу: Збірник наукових статей. – Чернівці: Чернівецький національний університет, 2021. – Т. 43. – 312 с. – С.203-210.
70. Vdovychyn I. Socio-Political Crowdfunding as the Latest Philosophy of Cooperation and Solidarity / Khoma N., Vdovychyn I. // Історико-політичні проблеми сучасного світу: Збірник наукових статей. – Чернівці: Чернівецький національний університет, 2022. – Т. 45. С. 186-192.
71. Vdovychyn I. Friedrich Nietzsche and Information Society: Dangers of the Radical Social Division / Ihor Vdovychyn ,Viktoriya Bun, Nataliia Khoma // Dialogue and universalism 32 (2), 2022 p.127-140. Scopus

Інформаційні ресурси

72. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, електронні фахові видання // www.nbuv.gov.ua
73. Львівська національна наукова бібліотека імені В. Стефаника // <http://www.library.lviv.ua/>
74. Національна історична бібліотека України :// <http://www.dibu.kiev.ua/>
75. Національна парламентська бібліотека України // <http://www.nplu.org/>
76. Харківська державна наукова бібліотека України імені В. Короленка // <http://korolenko.kharkov.com/>
77. Наукова бібліотека ім.В. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка // <http://lib->

	gw.univ.kiev.ua/ 78. Наукова бібліотека Львівського національного університету імені Івана Франка // http://library.lnu.edu.ua/bibl/ 79. Книжкова палата України імені Івана Федорова // http://www.ukrbook.net/ 80. Інформаційні ресурси в Інтернеті Офіційні веб-сайти органів державної виконавчої влади, інших органів публічної влади, в тому числі Інтернет-сайти органів місцевого самоврядування. Інформаційний ресурс http://udl.despro.org.ua/ , де зібрані е-курси у сфері публічного управління
Тривалість курсу	105 год
Обсяг курсу	39 год аудиторних 3 них 26 годин лекцій 13 годин практичних занять 66 годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання	У результаті успішного проходження курсу студент набуде: <i>спеціальні (фахові) компетентності:</i> - Розуміння особливостей розвитку політичних вчень в країнах світу та Україні в різні періоди їх існування. - Розуміння філософських, правових, соціокультурних та економічних основ політичного життя. - Знання та розуміння принципів аналізу політичної комунікації, її видів та форм, здатність застосувати на практиці комунікативні технології в політичній сфері. <i>Програмні результати навчання:</i> - Встановлювати логічні зв'язки та аналізувати взаємозалежність між соціокультурними особливостями суспільства та розвитком його політичної системи. - Аналізувати процеси трансформацій політичних систем та зміни, що відбуваються на державному та наддержавному рівні в умовах глобалізації. - Аналізувати основні напрямки та принципи розвитку політичних ідей, концептів та теорій, їх

	місця в загальній філософсько-науковій структурі політичного знання. Після завершення курсу студент повинен: Знати: - предмет, основні категорії, методи дослідження; - основні ознаки сучасних концептів свободи, їх принципи та цінності; - роль свободи в системі суспільного буття; - особливості еволюції ідей свободи в світовій політичній думці - особливості еволюції ідей свободи в українській політичній думці - шляхи подолання кризи ідей свободи в сучасному демократичному суспільстві. Вміти: - оперувати основними поняттями та категоріями курсу; - прослідковувати основні тенденції розвитку сучасних доктрин свободи, орієнтуватись у них; - розуміти специфіку розвитку ідей свободи в Україні; - аналізувати та оцінювати рівень небезпеки свободі в Україні; - розуміти механізми протидії проявам обмеження свободи, відстоювати принципи правової держави; - застосовувати теоретичні знання в практичній діяльності.
Формат курсу	Очний
Ключові слова	Свобода, особиста свобода, політична свобода, держава, влада, ієрархія, дисципліна, статус, інформаційне суспільство, легітимність, правова держава, демократія, громадянське суспільство, публічне обговорення, опитування, наказ, закон, авторитаризм, тоталітаризм, екстремізм, толерантність, мораль, право, консерватизм, лібералізм, націоналізм, соціальна інженерія, революція, еволюція, місцеве самоврядування, уряд, законодавча влада, суд, політичне рішення, культурна модель, плюралізм, вибори, партія.

теми	ДОДАТОК (схема курсу)
Підсумковий контроль, форма	залік
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з таких дисциплін як «Філософія політики», «Історія політичних вчень», «Історія філософії», «Історія і теорія демократії», «Політична думка України», «Вступ до спеціальності»
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентації, лекції, колаборативне навчання (групові проекти, спільні розробки, творчі роботи і т.д.), проектно-орієнтоване навчання, дискусія, семінари, самостійна робота, критичний аналіз наукової літератури, політичної практики в історичному порівнянні. Навчальні методи: пояснювально-ілюстративний, частково-пошуковий, інтерактивний, активізація навчання. Он-лайн навчання (на платформах ZOOM та Microsoft Teams).
Необхідні обладнання	Вивчення курсу потребуватиме залучення персонального комп'ютера (принаймні лектором) і мультимедійного проектора. Крім того, бажано, щоби студенти також користувались персональними комп'ютерами. Для курсу не потрібно спеціалізованого програмного забезпечення (хоча воно може використовуватись за бажанням). Тим не менше, потрібне впевнене користування загальноживаними програмами й операційними системами. Також для курсу бажане володіння мінімальними навиками роботи з базами та масивами даних й інформації. Програмне забезпечення для доступу до платформ ZOOM та Microsoft Teams.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: практичні/самостійні тощо – 70% семестрової оцінки (максимальна кількість балів – 70); контрольні заміри (модулі) – 70% . Підсумкова максимальна кількість балів упродовж семестру – 100. Письмові та самостійні роботи: Очікується, що студенти виконають декілька видів самостійних письмових робіт, серед яких критичний аналіз наукових текстів та політичних процесів, а також есе. Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їхніми оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування і втручання в роботу інших студентів становлять, однак не обмежують прикладів можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак цього є підставою для незарахування тієї або іншої роботи студента викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відповідно, жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції та практичні заняття курсу. Студенти повинні інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку

	студенти зобов'язані дотримуватися всіх термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. Політика виставлення балів. Враховуються бали, набрані на поточному тестуванні й поточному навчанні, в самостійній роботі. При цьому, обов'язково враховуються присутність на заняттях й активність студента під час практичного заняття, списування і плагіат, несвоєчасне виконання поставлених завдань
Питання до заліку чи екзамену	1. Багатозначність поняття «свобода». 2. Нормативний та емпіричний підходи до з'ясування суті свободи. 3. Закономірності розвитку форм свободи. Проблема періодизації історії свободи. 4. Становлення та основні етапи розвитку афінської демократії. 5. Політичні реформи Солона, їх суть. 6. Розвиток афінської демократії, її інституалізація при правлінні Клісфена. 10. «Золотий вік» афінської демократії при Періклі. Суть реформа Перікла. 11. Причини кризи афінської демократії та форми її прояву. 12. Арістотель як теоретик полісного народовладдя. 13. Оцінка афінської демократії (Сократ, Платон, Дж. Актон). 14. Зародження та еволюція демократичних інститутів у Стародавньому Римі. 15. Особа римлянина та можливості її участі у політичному житті. Цицерон про свободу 16. Історичне значення римської демократії, її криза. 17. Критика Й.А. Шумпетером класичної доктрини демократії в праці «Капіталізм, соціалізм, демократія». 18. Східна деспотія і проблема свободи. 19. Економічні, соціальні, духовні основи «східної деспотії» і свобода індивіда. 20. Розвиток станово-представницьких органів в епоху середньовіччя. Зародження парламентаризму і свобода особи.

21. Міські комуни середньовіччя як осередок розвитку свободи людини.
22. Базові цінності західної цивілізації як основи особистої і політичної свободи.
23. Концепція «економічної людини» (А. Сміт, М. Вебер, В. Зомбарт.).
24. Погляди К. Поппера на принципи «відкритого суспільства».
25. Принцип більшості та форми його реалізації.
26. Право меншості на опозицію, її різновиди. Принцип більшості і меншості у розумінні К. Поппера.
27. Політичний плюралізм як універсальний спосіб забезпечення свободи особи, його ознаки.
28. Принцип свободи і права людини. Права й свободи людини і громадянина в Конституції України.
29. А. де Токвіль про свободу і рівність у праці «Про демократію в Америці».
30. Три види загроз, яких мусить остерігатися демократичне суспільство у просуванні до свободи (за А. де Токвілем).
31. Принцип розподілу влади як важливий атрибут гарантування особистої і політичної свободи. Ідея розподілу влади у творах Дж. Локка і Ш. Монтеск'є.
32. Парламентаризм як політичний інститут, його елементи. Структура парламентів.
33. Моральні цінності демократії.
34. Ідея свободи класичного лібералізму у працях Джона Стюарта Міля.
35. Й. Шумпетер про придатність капіталізму для забезпечення функціонування людської свободи.
36. Проблема демократії і людської свободи в праці Фрідріха Августа фон Гаєка «Дорога до рабства».
37. Соціал-демократична теорія свободи особи (Г. Ласкі).
38. Свобода особи в марксизмі.

	39. Американська модель свободи в період боротьби за незалежність . 40. Французька модель свободи в період Французької революції. 41. Китайська модель реформування тоталітарної політичної системи. 42. Циклічна модель демократизації. Три хвили демократизації за С. Хантінгтоном. 43. Фази посткомуністичної трансформації за З. Бжезінським. 44. Особливості і труднощі посткомуністичної трансформації в Україні. 45. Основні суперечності в процесі лібералізації суспільства в умовах глобалізації. 46. Різноманітність і суперечливість реальності свободи людини в умовах інформаційного суспільства. 47. Умови і можливості розвитку політичної свободи в умовах інформаційного суспільства. 48. Політична культура як складова свободи. 49. Свобода: суть, структура. І. Берлін про дві концепції свободи. 50. Напрямки демократизації політичної влади в Україні. Особиста і політична свобода. 51. Свобода особи в поглядах В. Липинського 52. Свобода особи в поглядах Д. Донцова 53. Свобода особи в поглядах А. Шептицького і Й. Сліпого 54. Свобода особи в поглядах представників українського дисидентського руху
Опитування	Анкета-оцінка з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

ДОДАТОК

Схема курсу

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Матеріали	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
Тиж. 1. 8 акад. год.	Тема 1. Давній Схід і свобода 1. Контекстуальні особливості дискурсу свободи. Вступ 2. Вавілон. Легенда про Гільгамеша. Закони Хаммурапі. Повчання 3. Індія. Ведичний період. Артхашастра. Закони Ману	Лекція, презентація, дискусія – 2 год. Самостійна робота – 6 год.	Презентація, Відеоматеріали Навчально-методичні матеріали	1.Гаск Ф. А. Конституція свободи / Пер. з англ. Мирослави Олійник та Андрія Королишина ; Фрідріх А. Гаск . – Львів : Літопис, 2002. – 556 с. 2.Даймонд Дж. Зброя, мікроби і харч: Витоки нерівності між народами / Дж. Даймонд ; пер. з англ. та наук. ред. Т. Цимбал. – Київ: Ніка-Цент, 2012. – 488 с. 3.Історія політичної думки :	Самостійна робота по темі. Ведення тематичного словника Підготовка презентації – 6 год.	1-2 тиждень

				підручник / за заг.ред. Хоми Н.М. [І.В. Алексєєнко, Т.В. Андрущенко, О.В. Бабкіна, та ін.]. – Львів: Новий Львів-2000, 2016 р. – 1000 с. 4.Моріс Ян. Чому Захід панує – натепер / Оповіді з історії та що з них впливає щодо майбутнього. Видання друге. К. : ТОВ «Видавництво “КЛЮ”», 2018. 784 с. 5.Свобода як цивілізаційний принцип. Удвох книгах. Книга 2. Історичні форми політичної свободи : антропологічний та інституційний виміри: колективна монографія / [В.М. Денисенко, В.І.	

				Климончук, Ю.О. Привалов]. – Київ-Львів : Пролстір-М, 2017. – 492 с. б.Фукуяма Френсіс. Витоки політичного порядку. Від прадавніх часів до Французької революції / пер. з англ. Роман Корнута. – 2-ге вид. – Київ : Наш формат, 2019. – 576 с.		

Тиж. 2. 10 акад. год.	Тема 2. Китай 1. Творення китайської цивілізації 2. Конфуціанство і китайська культурно-політична традиція 3. Марксизм і китайська культурно-політична традиція	Лекція, презентація, дискусія – 2 год. Семинар – 2 год. Самостійна робота – 6 год.	Навчально-методичні матеріали та посібники	1. Гаєк Ф. А. Конституція свободи / Пер. з англ. Мирослави Олійник та Андрія Королишина ; Фрідріх А. Гаєк . – Львів : Літопис, 2002. – 556 с. 2. Даймонд Дж. Зброя, мікроби і харч: Витоки нерівності між народами / Дж. Даймонд ; пер. з англ. та наук. ред. Т. Цимбал. – Київ: Ніка-Цент, 2012. – 488 с. 3. Історія політичної думки : підручник / за заг.ред. Хоми Н.М. [І.В. Алексєєнко, Т.В. Андрущенко, О.В. Бабкіна, та ін.]. – Львів: Новий Львів-2000, 2016 р. – 1000 с. 4. Моріс Ян. Чому Захід	Самостійна робота по темі. Ведення тематичного словника Підготовка презентації – 6 год.	1-2 тиждень

				панує – натепер / Оповіді з історії та що з них випливає щодо майбутнього. Видання друге. К. : ТОВ «Видавництво “КЛЮ”», 2018. 784 с. 5.Свобода як цивілізаційний принцип. Удвох книгах. Книга 2. Історичні форми політичної свободи : антропологічний та інституційний виміри: колективна монографія / [В.М. Денисенко, В.І. Климончук, Ю.О. Привалов]. – Київ-Львів : Пролстір-М, 2017. – 492 с. 6.Фукуяма Френсіс. Витоки політичного порядку. Від прадавніх часів до Французької революції / пер. з англ. Роман Корнута.		

				– 2-ге вид. – Київ : Наш формат, 2019. – 576 с.		
Тиж. 3. 8 акад. год.	Тема 3. Античність і свобода 1. Творення відмінного від східної деспотії політичного проекту 2. Інтелектуальна боротьба 3. Вразливість античної свободи.	Лекція, презентація, дискусія – 2 год. Самостійна робота – 6 год.	Навчально- методичні матеріали та посібники	1. Арістотель. Політика. / Пер. з давньогрец. та передм. О. Кислюча / Арістотель. – К.: Основи, 2000. – 239 с. 2. Гаск Ф. А. Конституція свободи / Пер. з англ. Мирослави Олійник та Андрія Королишина ; Фрідріх А. Гаск . – Львів : Літопис, 2002. – 556 с.	Самостійна робота по темі. Ведення тематичного словника Підготовка презентації – 6 год.	3-4 тиждень

	Уроки Афін і Риму			3.Даймонд Дж. Зброя, мікроби і харч: Витоки нерівності між народами / Дж. Даймонд ; пер. з англ. та наук. ред. Т. Цимбал. – Київ: Ніка-Цент, 2012. – 488 с. 4.Історія політичної думки : підручник / за заг.ред. Хоми Н.М. [І.В. Алексєєнко, Т.В. Андрущенко, О.В. Бабкіна, та ін.]. – Львів: Новий Львів-2000, 2016 р. – 1000 с. 5.Моріс Ян. Чому Захід панує – натепер / Оповіді з історії та що з них впливає щодо майбутнього. Видання друге. К. : ТОВ «Видавництво “КЛЮ”», 2018. 784 с.		

				6.Свобода як цивілізаційний принцип. Удвох книгах. Книга 2. Історичні форми політичної свободи : антропологічний та інституційний виміри: колективна монографія / [В.М. Денисенко, В.І. Климончук, Ю.О. Привалов]. – Київ-Львів : Пролстір-М, 2017. – 492 с. 7.Фукуяма Френсіс. Витоки політичного порядку. Від прадавніх часів до Французької революції / пер. з англ. Роман Корнута. – 2-ге вид. – Київ : Наш формат, 2019. – 576 с.		

Тиж. 4. 10 акад. год.	Тема 4. Середньовічні міста та університети і свобода 1. Середньовіччя як культурна і політична практика 2. Утвердження міст, ринку і свободи 3. Університети і їх роль у формуванні європейської цивілізації	Лекція, презентація, дискусія – 2 год. Семинар – 2 год. Самостійна робота – 6 год.	Навчально-методичні матеріали та посібники	1. Гаск Ф. А. Конституція свободи / Пер. з англ. Мирослави Олійник та Андрія Королишина ; Фрідріх А. Гаск . – Львів : Літопис, 2002. – 556 с. 2. Даймонд Дж. Зброя, мікроби і харч: Витоки нерівності між народами / Дж. Даймонд ; пер. з англ. та наук. ред. Т. Цимбал. – Київ: Ніка-Цент, 2012. – 488 с. 3. Дейвіс Н. Європа: Історія / Норман Дейвіс ; пер. з англ. П. Таращук, О. Коваленко. – Київ: Основи, 2000. – 1464 с. 4. Історія політичної думки : підручник / за заг.ред. Хоми Н.М. [І.В. Алексеєнко, Т.В.	Самостійна робота по темі. Ведення тематичного словника Підготовка презентації – 6 год.	3-4 тиждень

				Андрущенко, О.В. Бабкіна, та ін.]. – Львів: Новий Львів-2000, 2016 р. – 1000 с. 5. Моріс Ян. Чому Захід панує – натепер / Оповіді з історії та що з них впливає щодо майбутнього. Видання друге. К. : ТОВ «Видавництво “КЛЮ”», 2018. 784 с. 6. Свобода як цивілізаційний принцип. Удвох книгах. Книга 1. Класичні концепції свободи та цивілізації у західноєвропейській філософській та політологічній традиціях: колективна монографія / [В.М. Денисенко, І.Ю. Остапець, Ю.О. Привалов].		

				– Київ-Львів : Ліга-Прес, 2016. – 232 с. 7.Фукуяма Френсіс. Витоки політичного порядку. Від прадавніх часів до Французької революції / пер. з англ. Роман Корнута. – 2-ге вид. – Київ : Наш формат, 2019. – 576 с.		
Тиж. 5. 8 акад. год.	Тема 5. Християнська церква і свобода 1. Свобода в християнській теології 2. Церква як інституція і право 3. Релігійні дискусії і свободи	Лекція, презентація, дискусія – 2 год. Самостійна робота – 6 год.	Навчально-методичні матеріали та посібники	1.Гаск Ф. А. Конституція свободи / Пер. з англ. Мирослави Олійник та Андрія Королишина ; Фрідріх А. Гаск . – Львів : Літопис, 2002. – 556 с. 2.Даймонд Дж. Зброя, мікроби і харч: Витоки	Самостійна робота по темі. Ведення тематичного словника Підготовка презентації – 6 год.	5-6 тиждень

				нерівності між народами / Дж. Даймонд ; пер. з англ. та наук. ред. Т. Цимбал. – Київ: Ніка-Цент, 2012. – 488 с. 3. Дейвіс Н. Європа: Історія / Норман Дейвіс ; пер. з англ. П. Таращук, О. Коваленко. – Київ: Основи, 2000. – 1464 с. 4. Історія політичної думки : підручник / за заг. ред. Хоми Н.М. [І.В. Алексеєнко, Т.В. Андрущенко, О.В. Бабкіна, та ін.]. – Львів: Новий Львів-2000, 2016 р. – 1000 с. 5. Моріс Ян. Чому Захід панує – натепер / Оповіді з історії та що з них впливає щодо майбутнього.		

				Видання друге. К. : ТОВ «Видавництво “КЛЮ”», 2018. 784 с. 6. Свобода як цивілізаційний принцип. Удвох книгах. Книга 1. Класичні концепції свободи та цивілізації у західноєвропейській філософській та політологічній традиціях: колективна монографія / [В.М. Денисенко, І.Ю. Остапець, Ю.О. Привалов]. – Київ-Львів : Ліга-Прес, 2016. – 232 с. 7. Фукуяма Френсіс. Витоки політичного порядку. Від прадавніх часів до Французької революції / пер. з англ. Роман Корнута. – 2-ге вид. – Київ : Наш		

				формат, 2019. – 576 с.		
Тиж. 6. 10 акад. год.	Тема 6. Іслам і свобода 1. Історичні і соціально-економічні умови формування іслам 2. Право 3. Інтелектуальна традиція і ісламі	Лекція, презентація, дискусія – 2 год. Семинар – 2 год. Самостійна робота – 6 год.	Навчально-методичні матеріали та посібники	1. Гантінгтон Семюел. Політичний порядок у мінливих суспільствах / пер. з англ. Тарас Цимбал. – Київ : Наш формат, 2020. – 448 с. 2. Даймонд Дж. Зброя, мікроби і харч: Витоки нерівності між народами / Дж. Даймонд ; пер. з англ. та наук. ред. Т. Цимбал. – Київ: Ніка-Цент, 2012. – 488 с.	Самостійна робота по темі. Ведення тематичного словника Підготовка презентації – 6 год.	5-6 тиждень

				3.Історія політичної думки : підручник / за заг.ред. Хоми Н.М. [І.В. Алексєєнко, Т.В. Андрущенко, О.В. Бабкіна, та ін.]. – Львів: Новий Львів-2000, 2016 р. – 1000 с. 4.Моріс Ян. Чому Захід панує – натепер / Оповіді з історії та що з них впливає щодо майбутнього. Видання друге. К. : ТОВ «Видавництво “КЛЮ”», 2018. 784 с. 5. Свобода як цивілізаційний принцип. Удвох книгах. Книга 2. Історичні форми політичної свободи : антропологічний та інституційний виміри: колективна монографія /		

				[В.М. Денисенко, В.І. Климончук, Ю.О. Привалов]. – Київ-Львів : Пролстір-М, 2017. – 492 с. 6.Фукуяма Френсіс. Витоки політичного порядку. Від прадавніх часів до Французької революції / пер. з англ. Роман Корнута. – 2-ге вид. – Київ : Наш формат, 2019. – 576 с.		
Тиж. 7. 8 акад. год.	Тема 7. Англійський шлях до свободи 1. Велика хартія вольностей, парламент та їх історичні передумови 2. Англійська буржуазна революція і	Лекція, презентація, дискусія – 2 год. Самостійна робота – 6 год.	Навчально-методичні матеріали та посібники	1.Гаск Ф. А. Конституція свободи / Пер. з англ. Мирослави Олійник та Андрія Королишина ; Фрідріх А. Гаск . – Львів : Літопис, 2002. – 556 с. 2.Даймонд Дж. Зброя, мікроби і харч: Витоки	Самостійна робота по темі. Ведення тематичного словника Підготовка презентації – 6 год.	7-8 тиждень

	«Славна революція». Світоглядна боротьба. Томас Гобс і Джон Лок 3. Промислова революція і колоніальна імперія. Ідеологія вільного ринку			нерівності між народами / Дж. Даймонд ; пер. з англ. та наук. ред. Т. Цимбал. – Київ: Ніка-Цент, 2012. – 488 с. 3. Дейвіс Н. Європа: Історія / Норман Дейвіс ; пер. з англ. П. Таращук, О. Коваленко. – Київ: Основи, 2000. – 1464 с. 4. Історія політичної думки : підручник / за заг. ред. Хоми Н.М. [І.В. Алексеєнко, Т.В. Андрущенко, О.В. Бабкіна, та ін.]. – Львів: Новий Львів-2000, 2016 р. – 1000 с. 5. Моріс Ян. Чому Захід панує – натепер / Оповіді з історії та що з них впливає щодо майбутнього.		

				Видання друге. К. : ТОВ «Видавництво “КЛЮ”», 2018. 784 с. 6. Свобода як цивілізаційний принцип. Удвох книгах. Книга 1. Класичні концепції свободи та цивілізації у західноєвропейській філософській та політологічній традиціях: колективна монографія / [В.М. Денисенко, І.Ю. Остапець, Ю.О. Привалов]. – Київ-Львів : Ліга-Прес, 2016. – 232 с. 7.Фукуяма Френсіс. Витоки політичного порядку. Від прадавніх часів до Французької революції / пер. з англ. Роман Корнута. – 2-ге вид. – Київ : Наш		

				формат, 2019. – 576 с.		
Тиж. 8. 10 акад. год	Тема 8. Американський шлях до свободи 1. Історичні передумови Американської революції 2. Батьки-засновники США і свобода 3. Економіка і свобода в американській історії	Лекція, презентація, дискусія – 2 год. Семинар – 2 год. Самостійна робота – 6 год.	Навчально-методичні матеріали та посібники	1. Гаск Ф. А. Конституція свободи / Пер. з англ. Мирослави Олійник та Андрія Королишина ; Фрідріх А. Гаск . – Львів : Літопис, 2002. – 556 с. 2. Гантінгтон Семюел. Політичний порядок у мінливих суспільствах / пер. з англ. Тарас Цимбал. – Київ : Наш формат, 2020. – 448 с. 3. Даймонд Дж. Зброя, мікроби і харч: Витоки нерівності між народами / Дж. Даймонд ; пер. з англ. та наук. ред. Т. Цимбал. –	Самостійна робота по темі. Ведення тематичного словника Підготовка презентації – 6 год.	7-8 тиждень

				Київ: Ніка-Цент, 2012. – 488 с. 4.Історія політичної думки : підручник / за заг.ред. Хоми Н.М. [І.В. Алексеєнко, Т.В. Андрущенко, О.В. Бабкіна, та ін.]. – Львів: Новий Львів-2000, 2016 р. – 1000 с. 5.Поппер К. Відкрите суспільство та його вороги. Т. 1. / Перекл. з англ. О. Коваленка / Карл Поппер. – Київ: Основи, 1994. – 444 с.; Т. 2. — К.: Основи, 1994. – 494 с. 6.Фукуяма Френсіс. Витоки політичного порядку. Від прадавніх часів до Французької революції / пер. з англ. Роман Корнута.		

				– 2-ге вид. – Київ : Наш формат, 2019. – 576 с.		
Тиж. 9. 8 акад. год	Тема 9. Французьке Просвітництво і свобода 1. Раннє Просвітництво 2. Енциклопедисти 3. Французька революція і свобода	Лекція, презентація, дискусія – 2 год. Самостійна робота – 6 год.	Навчально- методичні матеріали та посібники	1. Арон Р. Мир і війна між націями : пр. з фр. / Реймун Арон. – К. : МП «Юніверс», 2000. – 686 с. 2. Гаєк Ф. А. Конституція свободи / Пер. з англ. Мирослави Олійник та Андрія Королишина ; Фрідріх А. Гаєк . – Львів : Літопис, 2002. – 556 с. 2. Гантінгтон Семюел. Політичний порядок у мінливих суспільствах / пер. з англ. Тарас Цимбал. – Київ : Наш формат, 2020. – 448 с. 3. Дейвіс Н. Європа: Історія / Норман Дейвіс ; пер. з	Самостійна робота по темі. Ведення тематичного словника Підготовка презентації – 6 год.	9-10 тиждень

				англ. П. Тарашук, О. Коваленко. – Київ: Основи, 2000. – 1464 с. 4. Даймонд Дж. Зброя, мікроби і харч: Витоки нерівності між народами / Дж. Даймонд ; пер. з англ. та наук. ред. Т. Цимбал. – Київ: Ніка-Цент, 2012. – 488 с. 5. Історія політичної думки : підручник / за заг. ред. Хоми Н.М. [І.В. Алексеєнко, Т.В. Андрущенко, О.В. Бабкіна, та ін.]. – Львів: Новий Львів-2000, 2016 р. – 1000 с. 6. Свобода як цивілізаційний принцип. Удвох книгах. Книга 1. Класичні концепції свободи		

				та цивілізації у західноєвропейській філософській та політологічній традиціях: колективна монографія / [В.М. Денисенко, І.Ю. Остапець, Ю.О. Привалов]. – Київ-Львів : Ліга-Прес, 2016. – 232 с. 7.Фукуяма Френсіс. Витоки політичного порядку. Від прадавніх часів до Французької революції / пер. з англ. Роман Корнута. – 2-ге вид. – Київ : Наш формат, 2019. – 576 с.		
Тиж. 10. 10 акад. год	Тема 10. Німеччина: між свободою і несвободою 1. Творення Німеччини	Лекція, презентація, дискусія – 2 год. Семинар – 2	Навчально-методичні матеріали та посібники	1. Арентт Ханна. Джерела тоталітаризму. – 2-е вид. / Ханна Арентт; Пер. з англ.	Самостійна робота по темі. Ведення тематичного словника	9-10 тиждень

	2. Боротьба між патерналізмом і особистою свободою 3. Ніцше, нацизм і свобода	год. Самостійна робота – 6 год.		– Київ: ДУХ І ЛІТЕРА, 2005. – 584 с. 2. Берлін І. Чотири есе про свободу / Пер. з англ. – К. 1994. 3. Гаск Ф. А. Конституція свободи / Пер. з англ. Мирослави Олійник та Андрія Королишина ; Фрідріх А. Гаск . – Львів : Літопис, 2002. – 556 с. 4. Гантінгтон Семюел. Політичний порядок у мінливих суспільствах / пер. з англ. Тарас Цимбал. – Київ : Наш формат, 2020. – 448 с. 5. Гнатюк Оля. Відвага і страх / пер. з польської М. Боянівської. Видання третє. К. : Дух і Літера, 2017. –	Підготовка презентації – 6 год.	

				496 с. 6. Дейвіс Н. Європа: Історія / Норман Дейвіс ; пер. з англ. П. Таращук, О. Коваленко. – Київ: Основи, 2000. – 1464 с. 7. Історія політичної думки : підручник / за заг. ред. Хоми Н.М. [І.В. Алексєєнко, Т.В. Андрущенко, О.В. Бабкіна, та ін.]. – Львів: Новий Львів-2000, 2016 р. – 1000 с. 8. Свобода як цивілізаційний принцип. У двох книгах. Книга 1. Класичні концепції свободи та цивілізації у західноєвропейській філософській та політологічній традиціях:		

				колективна монографія / [В.М. Денисенко, І.Ю. Остапець, Ю.О. Привалов]. – Київ-Львів : Ліґа-Прес, 2016. – 232 с.		
Тиж. 11. 4 акад. год	Тема 11. Російська втеча від свободи 1. Російська історична традиція деспотії 2. Пошук особливого шляху 3. Євразійство	Лекція, презентація, дискусія – 2 год. Самостійна робота – 2 год.	Навчально-методичні матеріали та посібники	1. Арендт Ханна. Джерела тоталітаризму. – 2-е вид. / Ханна Арендт; Пер. з англ. – Київ: ДУХ І ЛІТЕРА, 2005. – 584 с. 2. Баберовскі Йорг. Червоний терор. Історія сталінізму / Пер. з нім. / Йорг Баберскі. – К.: К.І.С., 2007. – 248 с. 3. Валіцький А. Марксизм і стрибок у царство свободи. Історія комуністичної утопії / Анджей Валіцький;	Самостійна робота по темі. Ведення тематичного словника Підготовка презентації – 2 год.	11-12 тиждень

				[пер. з польск. Д. Андрухів]. – К. : Всесвіт, 1999. – 509 с. 3.В'ятрович В. Нотатки з кухні «переписування історії». —Київ: Наш Формат, 2021. 4.Гаск Ф. А. Конституція свободи / Пер. з англ. Мирослави Олійник та Андрія Королишина ; Фрідріх А. Гаск . – Львів : Літопис, 2002. – 556 с. 5.Гнатюк Оля. Відвага і страх / пер. з польської М. Боянівської. Видання третє. К. : Дух і Літера, 2017. – 496 с. 6.Дейвіс Н. Європа: Історія / Норман Дейвіс ; пер. з англ. П. Тарашук, О. Коваленко. – Київ: Основи,		

				2000. – 1464 с. 7.Історія політичної думки : підручник / за заг.ред. Хоми Н.М. [І.В. Алексеєнко, Т.В. Андрущенко, О.В. Бабкіна, та ін.]. – Львів: Новий Львів-2000, 2016 р. – 1000 с.		
Тиж. 12. 6 акад. год	Тема 12. Український шлях до свободи 1. Українська історична традиція свободи 2. ХІХ століття – творення політичних концептів реалізації свободи 3. ХХ століття – реалізація політичних концептів свободи	Лекція, презентація, дискусія – 2 год. Семінар – 2 год. Самостійна робота – 2 год.	Навчально-методичні матеріали та посібники	1.Арендт Ханна. Джерела тоталітаризму. – 2-е вид. / Ханна Арендт; Пер. з англ. – Київ: ДУХ І ЛІТЕРА, 2005. – 584 с. 2.Баберовскі Йорг. Червоний терор. Історія сталінізму / Пер. з нім. / Йорг Баберскі. – К.: К.І.С., 2007. – 248 с. 3. Валіцький А. Марксизм і стрибок у царство свободи. Історія комуністичної утопії / Анджей Валіцький;	Самостійна робота по темі. Ведення тематичного словника Підготовка презентації – 2 год.	11-12 тиждень

				[пер. з польск. Д. Андрухів]. – К. : Всесвіт, 1999. – 509 с. 4.Вдовичин І.Я Свобода особи в правій українській політичній думці (20–30 рр. ХХ ст.): монографія. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2010. – 512 с. 5.В'ятрович В. Нотатки з кухні «переписування історії». —Київ: Наш Формат, 2021. 6.Гнатюк Оля. Відвага і страх / пер. з польської М. Боянівської. Видання третє. К. : Дух і Літера, 2017. – 496 с. 7.Дейвіс Н. Європа: Історія / Норман Дейвіс ; пер. з англ. П. Таращук, О. Коваленко. – Київ: Основи, 2000. – 1464 с.		

				7. Історія політичної думки України : підручник / за заг. ред. Н.М. Хоми; [І. Вдовичин, І. Вільчинська, Є. Перегуда та ін.] – Львів: Новий Львів-2000, 2017 р. – 632 с.		
Тиж. 13. 5 акад. год	Тема 13. Перспективи свободи в умовах відмови від орієнтирів 1. Постмодерне зваблення свободою 2. Технологічні зміни і свобода 3. Футурологічні перспективи свободи	Лекція, презентація, дискусія – 2 год. Семинар – 1 год. Самостійна робота – 2 год.	Навчально-методичні матеріали та посібники	1. Бек Ульрих. Влада і контр влада у добу глобалізації. Нова світова політична економія / Ульрих Бек.; пер. з нім О. Юдіна. – Київ: Ніка-Центр, 2011. – 408 с. 2. В'єйорка М. Віднайдена сенсу. Суб'єкт перед лицем глобалізації. Київ. 2017. 288 с. 3. Гантінгтон Семюел. Політичний порядок у мінливих суспільствах / пер. з англ. Тарас Цимбал. – Київ : Наш формат, 2020. – 448 с.	Самостійна робота по темі. Ведення тематичного словника Підготовка презентації – 2 год.	13 тиждень

				4.Гьофе Г. Демократія в епоху глобалізації. К. : ППС, 2007. 425 с. 5.Донскіс Л. Збережена ідентичність і сучасний світ / Л. Донскіс. – К. : Факт, 2010. – 312 с. 6.Енциклопедія постмодернізму / [наук. ред. О. Шевченко]. – К.: Основи, 2003. – 503 с. 7.Крістол Ірвін. Капіталізм, соціалізм, нігілізм / Ірвін Крістол // Консерватизм: Антологія / Упоряд. О.Проценко, В.Лісовий [Текст]. – Київ: Смолоскип, 1998. – С. 212-226.		

Завідувач кафедри
теорії та історії політичної науки

Г.В. Шипунов